

Sygn. akt I KK 67/21

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 13 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Tomasz Artymiuk
SSN Jarosław Matras

w sprawie **P. I.**

skazanego z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 13 lipca 2021 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 15 października 2020 r., sygn. akt VIII Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w B. VII Zamiejscowy Wydział Karny w H.

z dnia 30 czerwca 2020 r., sygn. akt VII K (...),

**uchyla wyrok w zakresie rozstrzygnięć dotyczących czynu
przypisanego oskarżonemu w pkt I.1. orzeczenia Sądu
Rejonowego w B. VII Zamiejscowy Wydział Karny w H. i sprawę w
tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w B..**

UZASADNIENIE

Przemysław I. został oskarżony o to, że:

„1. w dniu 14 października 2019 r. w H. przy ulicy T., przy sklepie S. nr (...) G. używał przemocy wobec E. L. w postaci kilkukrotnego kopania go nogą, obalenia na ziemię i spowodowania u pokrzywdzonego obrażeń ciała w postaci urazu klatki piersiowej ze złamaniem VI żebra prawego, które to obrażenia stanowią naruszenia czynności narządu ciała na czas przekraczający 7 dni, a następnie w trakcie jak pokrzywdzony leżał na ziemi, przeszukał jego ubrania i zabrał z kieszeni spodni 30 zł, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu łącznie co najmniej roku pozbawienia wolności będąc uprzednio skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 19 kwietnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt XV K (...) za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., który wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 października 2017 r. o sygn. akt XV K (...), który to wyrok łączny następnie wszedł w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.,

2. w okresie od dnia 27 września 2019 r. do dnia 30 września 2019 r. w H. w mieszkaniu położonym przy ulicy T. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pod nieobecność właściciela mieszkania rzeczy w postaci: maszynki do włosów marki P. (...) koloru czarnego wraz z przewodem zasilającym o wartości około 100 zł, radia koloru czarnego o wartości około 100 zł, emaliowanego garnka z pokrywą o poj. 10 l koloru jasnego z malowanym motywem kwiatowym o wartości około 30 zł, telefonu komórkowego marki N. koloru czarnego wraz z ładowarką o wartości około 100 zł i kartą SIM nr (...) o wartości 5 zł, karty bankomatowej banku P., pieniędzy polskich w kwocie 350 zł, 5 sztuk maszynek jednorazowych G. o wartości 25 zł, noża kuchennego z czarną rękojeścią z tworzywa sztucznego o wartości 20 zł, tj. przedmiotów o łącznej wartości 730 zł na szkodę E. L., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności powyżej 6 miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 19 kwietnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt XV K (...) za

czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., który wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 października 2017 r. o sygn. akt XV K (...), który to wyrok łączny następnie wszedł w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), a także wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 stycznia 2018 r. o sygn. akt VIIK (...), który to wyrok wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...) tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

3. w dniu 30 września 2019 r. o godzinie 10:15 w H., na ul. T. w sklepie Społem nr (...), użył w transakcji zbliżeniowej karty bankomatowej banku P. należącej do E. L. i pokonał zabezpieczenia elektroniczne włamując się do systemu bankowego, a następnie dokonał kradzieży pieniędzy w łącznej kwocie 34,99 zł stanowiących płatność za zakupione towary, czym działał na szkodę E. L., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności powyżej 6 miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 19 kwietnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt XV K (...) za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., który wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 października 2017 r. o sygn. akt XV K (...), który to wyrok następnie wszedł w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), a także wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 stycznia 2018 r. o sygn. akt VIIK (...), który to wyrok wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

4. w dniu 30 września 2019 r. o godzinie 10:15 w H., na ul. T. w sklepie Społem nr (...), użył w transakcji zbliżeniowej karty bankomatowej banku P. należącej do E. L. i pokonał zabezpieczenia elektroniczne włamując się do systemu bankowego, a następnie dokonał kradzieży pieniędzy w łącznej kwocie 31,53 zł stanowiących płatność za zakupione towary, czym działał na szkodę E. L., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności powyżej 6 miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, orzeczone wyrokiem Sądu

Rejonowego w B. z dnia 19 kwietnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt XV K (...) za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., który wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 października 2017 r. o sygn. akt XV K (...), który to wyrok następnie wszedł w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), a także wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 stycznia 2018 r. o sygn. VII K (...), który to wyrok wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

5. w dniu 30 września 2019 r. o godzinie 10:15 w H., na ul. T. w sklepie Społem nr (...), użył w transakcji zbliżeniowej karty bankomatowej banku P. należącej do E. L. i pokonał zabezpieczenia elektroniczne włamując się do systemu bankowego, a następnie dokonał kradzieży pieniędzy w łącznej kwocie 49,50 zł stanowiących płatność za zakupione towary, czym działał na szkodę E. L., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności powyżej 6 miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 19 kwietnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt XV K (...) za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., który wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 października 2017 r. o sygn. akt XV K (...), który to wyrok następnie wszedł w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), a także wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 stycznia 2018 r. o sygn. akt VII K (...), który to wyrok wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

6. w dniu 30 września 2019 r. o godzinie 10:15 w H., na ul. T. w sklepie S. nr (...), użył w transakcji zbliżeniowej karty bankomatowej banku P. należącej do E. L. i pokonał zabezpieczenia elektroniczne włamując się do systemu bankowego, a następnie dokonał kradzieży pieniędzy w łącznej kwocie 33 zł stanowiących płatność za zakupione towary, czym działał na szkodę E. L., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności powyżej 6

miesiący orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 19 kwietnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt XV K (...) za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., który wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 października 2017 r. o sygn. akt XV K (...), który to wyrok następnie wszedł w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. III K (...), a także wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 stycznia 2018 r. o sygn. akt VII K (...), który to wyrok wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 roku o sygn. III K (...), tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

7. w dniu 21 sierpnia 2019 r. w H. około godziny 17:50 ul. B., w sklepie B., wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał w prawej kieszeni spodni woreczek foliowy z zawartością amfetaminy o wadze 0,31 grama, tj. o czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

8. w okresie od dnia 8 lipca 2019 r. do dnia 10 września 2019 r. w H., w krótkich odstępach czasu, działając w podobny sposób, w sklepach na terenie H. dokonał zaboru w celu przywłaszczenia: w dniu 8 lipca 2019 r. wyrobów tytoniowych o wartości 134 zł na szkodę sklepu PSS S. ul. O. w H., w dniu 13 lipca 2019 r. wyrobów tytoniowych o wartości 74,95 zł na szkodę sklepu PSS S. ul. W. w H., w dniu 19 lipca 2019 r. wyrobów tytoniowych o wartości 68,50 zł na szkodę sklepu PSS S. ul. T. w H., w dniu 20 lipca 2019 r. wyrobów tytoniowych o wartości 95,94 zł na szkodę PSS S. ul. B. w H., w dniu 22 lipca 2019 r. napoju gazowanego o wartości 3,69 zł na szkodę PSS S. ul. B. w H., w dniu 29 lipca 2019 r. napoju alkoholowego o wartości 2,79 zł na szkodę sklepu PSS S. ul. T. w H., które to należą do S. w H. ul. W., w H., w dniu 21 sierpnia 2019 r. artykułów spożywczych o łącznej wartości 67,96 zł na szkodę Sklepu B. nr (...) ul. B. w H., należącej do firmy J. S.A. ul. Ż., w K., jak również w dniu 15 lipca 2019 r. wyrobów tytoniowych wartości 119,92 zł na szkodę sklepu A. ul. B. w H., w dniu 18 lipca 2019 r. wyrobów tytoniowych oraz artykułów spożywczych i przemysłowych o wartości 103,92 zł na szkodę sklepu A. ul. A. w H., które to sklepy A. należą do firmy A. sp. z o.o., sp.k.

ul. P., w B., powodując łączne straty w wysokości 671,67 zł na szkodę ww. placówek sklepowych, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności powyżej 6 miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 19 kwietnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt XV K (...) za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., który wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 października 2017 r. o sygn. akt XV K (...), który to następnie wszedł w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), a także wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 stycznia 2018 r. o sygn. akt VII K (...), który to wyrok wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 roku o sygn. akt III K (...), tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

9. w dniu 23 sierpnia 2019 r. około godziny 7:30 w H., ul. B. wszedł do niezamkniętego na klucz budynku magazynu, a następnie udał się tam do otwartego pomieszczenia szatni, w którym na stole stała torebka damska z zawartością portfela, z której zabrał w celu przywłaszczenia 1.020 zł, czym działał na szkodę D. P., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary pozbawienia wolności powyżej 6 miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 19 kwietnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt XV K (...) za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., który wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 października 2017 roku o sygn. akt XV K (...), który to następnie wszedł w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), a także wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 stycznia 2018 r. o sygn. akt VII K (...), który to wyrok wszedł następnie w skład wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. z dnia 11 czerwca 2018 r. o sygn. akt III K (...), tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.”.

Wyrokiem wydanym w dniu 30 czerwca 2020 r. w sprawie o sygn. akt VII K (...), Sąd Rejonowy w B. VII Zamiejscowy Wydział Karny w H. uznał oskarżonego P. I.:

I. za winnego popełnienia czynów zarzuconych mu w pkt 1, 7, 8 i 9 i za to:

1. za czyn opisany w pkt 1 na podstawie art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał go, zaś na mocy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 5 lat pozbawienia wolności,

2. za czyn opisany w pkt 7 na mocy art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii skazał go na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,

3. za czyny opisane w pkt 8 i 9, przyjmując, iż zostały one popełnione w warunkach ciągu przestępstw, o jakim mowa w art. 91 § 1 k.k., na mocy art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. skazał go, zaś na mocy art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 6 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okresy zatrzymania w dniu 21 sierpnia 2019 r. od godz. 18.00 do 22 sierpnia 2019 r. do godz. 14.55; w dniu 23 sierpnia 2019 r. od godz. 14.10 do 24 sierpnia 2019 r. do godz. 10.35 oraz okres tymczasowego aresztowania od godziny 9.00 w dniu 25 grudnia 2019 r. do dnia 10 stycznia 2020 r. do godz. 9.00 i od 18 stycznia 2020 r. od godz. 9.00 do 6 marca 2020 r. do godz. 9.00 oraz od 10 marca 2020 r. od godz. 9.00 do 30 czerwca 2020 r., przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek dowodu rzeczowego szczegółowo opisanego w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) na karcie 109 akt i zarządził jego zniszczenie;

V. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia wyrządzonych szkód w całości poprzez zapłatę kwot:

- 379,87 zł na rzecz S. w H., ul. W.,

- 67,96 zł na rzecz firmy J. S.A. ul. Ż., w K.,
- 223,84 zł na rzecz firmy A. Sp. z o.o., sp.k. ul. P., w B.,
- 320 zł na rzecz D. P.,
- 30 zł na rzecz E. L.;

VI. uniewinnił oskarżonego od popełnienia czynów opisanych w pkt. 2, 3, 4, 5, 6;

Orzeczenie to zostało zaskarżone przez obrońcę P. I., który wywiódł apelację na korzyść oskarżonego, w części rozstrzygającej o jego winie w zakresie czynu przypisanego mu w pkt 1 wyroku. Rozstrzygnięciu temu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na uznaniu, iż oskarżony swym zachowaniem wyczerpał znamiona czynu z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., podczas gdy okoliczności sprawy oraz zgromadzone dowody świadczą przeciwnie. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynu opisanego w pkt 1 wyroku.

Po rozpoznaniu wywiedzionej apelacji, Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 15 października 2020 r., sygn. akt VIII Ka (...), zmienił wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że:

- uchylił orzeczoną w pkt. II karę łączną,
- orzeczoną w pkt I pkt 1 karę pozbawienia wolności za popełnienie czynu z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. obniżył do 3 lat i 6 miesięcy,
- na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Utrzymał w mocy wyrok w zaskarżonej części w pozostałym zakresie.

Żadna ze stron nie wniosła o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia.

Postanowieniem z dnia 8 lutego 2021 r. Sąd Rejonowy w B. VII Zamiejskowy Wydział Karny w H. na poczet kary 4 i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec P. I. w niniejszej sprawie, w miejsce okresu od dnia 10 marca 2020 r. od

godz. 9.00 do dnia 30 czerwca 2020 r., zaliczył prawidłowo okres od dnia 10 marca 2020 r. od godz. 9.00 do dnia 25 marca 2020 r. do godz. 9.00 i od dnia 2 kwietnia 2020 r. od godz. 9.00 do dnia 30 czerwca 2020 r.

Orzeczenie Sądu odwoławczego zaskarżone zostało na korzyść skazanego kasacją wniesioną przez Prokuratora Generalnego „w zakresie rozstrzygnięcia o odpowiedzialności za czyn z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i innych z nim związanych.” Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. skarżący zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na zaniechaniu należytego skontrolowania, w tym poza granicami zarzutów podniesionych w środku odwoławczym wniesionym przez obrońcę oskarżonego, prawidłowości wyroku sądu I instancją, co w konsekwencji doprowadziło do utrzymania w mocy co do meritum i zmiany jedynie w zakresie wymiaru kary, rażąco niesprawiedliwego orzeczenia Sądu Rejonowego, mimo iż rozstrzygnięcie co do winy oskarżonego w zakresie przypisanego mu przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. zapadło z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego, tj. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k., a w konsekwencji także art. 7 k.p.k., wskutek nieprzeprowadzenia przez sąd z urzędu i niepoddania ocenie dowodu z przesłuchania bezpośredniego świadka czynu przypisanego oskarżonemu P. I. w pkt I wyroku, polegającego na dokonaniu w dniu 14 października 2019 r. rozboju na osobie E. L., przeprowadzenie którego, w świetle wyjaśnień oskarżonego co do przebiegu tego zdarzenia oraz zeznań świadka K. M. co do zachowania się pokrzywdzonego bezpośrednio po zdarzeniu, a także w świetle opinii sądowo - psychologicznej E. L. z dnia 4 maja 2020 r., było powinnością przewodniczącego, który stosownie do brzmienia art. 366 § 1 k.p.k. winien baczyć, aby wyjaśnione zostały wszystkie istotne okoliczności sprawy, gdzie rezultat tej czynności mógł mieć ważki wpływ na wydane w tym zakresie rozstrzygnięcie.”

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i o przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w B. w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455. Z kolei stosownie do wymienionego art. 440 k.p.k. sąd ten zobligowany jest do zmiany orzeczenia na korzyść oskarżonego niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, jeżeli utrzymanie w mocy orzeczenia byłoby rażąco niesprawiedliwe albo jego uchylenia, w sytuacji określonej w art. 437 § 2 zdanie 2 k.p.k., tj. wtedy, gdy m.in. jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Sąd Okręgowy w B. nie sporządził uzasadnienia wydanego wyroku, albowiem żadna ze stron o to nie wnosiła. Brak uzasadnienia rozstrzygnięcia nie pozwala poznać motywów, jakie legły u podstaw nie przychylenia się do zarzutu podniesionego przez obrońcę skazanego, który w apelacji, w zakresie czynu z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., zarzucił Sądowi pierwszej instancji błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia. Obrońca wskazał, że wyjaśnieniom oskarżonego nie można odmówić waloru wiarygodności, w zakresie w jakim wyjaśnił, że jedynie odepchnął od siebie pokrzywdzonego, kiedy ten oskarżył go o kradzież pieniędzy. Obrońca odwoływał się w tym zakresie do wyjaśnień skazanego oraz zeznań świadka K. M., co do zachowania się pokrzywdzonego po zdarzeniu. Wniesiona apelacja zmierzała więc do wykazania, że P. I. nie popełnił przestępstwa rozboju.

Analiza akt sprawy wskazuje na uchybienia, jakich dopuścił się Sąd pierwszej instancji, a które winien był dostrzec Sąd odwoławczy i rozpoznać

apelację poza granicami zaskarżenia. W tym zakresie należy wskazać na następujące okoliczności:

- od początku postępowania P. I. konsekwentnie nie przyznawał się do przestępstwa rozboju wyjaśniając, że jedynie odepchnął E. L., który upadł „na pupę na bark”. Nie kopał go i nie zabrał mu pieniędzy (k. 570v-571/III w związku z odczytanymi wyjaśnieniami z k. 311/ II). W toku śledztwa pojawiła się informacja o bezpośrednim świadku, w którego towarzystwie przebywał oskarżony (młodym chłopaku) w chwili zdarzenia. O świadku zeznał sam pokrzywdzony i okoliczność tę potwierdził przed Sądem (k. 572v-573 w związku z odczytanymi zeznaniami z k. 251v/II i k. 417/III). W ramach prowadzonych czynności w postępowaniu przygotowawczym nie poczynione zostały żadne ustalenia co do danych świadka i ewentualnego przesłuchania go na okoliczność zdarzenia;
- P. I., w korespondencji kierowanej do Sądu wskazywał na świadka, który był obecny na miejscu zdarzenia i widział jego przebieg (we wniosku z k. 613v/IV skazany podaje nazwisko „K.”, jednocześnie skazany prosi o „powołanie świadka mego”; k. (...), k. (...)).
- przed Sądem, na rozprawie głównej w dniu 10 marca 2020 r., świadek K. M. potwierdziła zeznania z postępowania przygotowawczego, w których zeznała, że w dniu 14 października 2019 r., do sklepu, gdzie pracowała, przyszedł E. L. (świadek nie wymieniła nazwiska pokrzywdzonego, a jedynie wskazała, że „Kojarzę tego mężczyznę, który składał zeznania jako pierwszy. To on prosił, żebym zadzwoniła na policję.”) i zwrócił się do niej, aby dzwoniła na Policję, bo „okradli go na 6 zł” (k. 574v/III w związku z odczytanymi zeznaniami z k. 257v/II);
- Sąd Rejonowy przyjął, że zdarzenie miało taki przebieg jak opisał to pokrzywdzony i skazany dokonał zaboru z kieszeni E. L. pieniędzy w kwocie 30 zł, pomimo że ustaleń w tym zakresie dokonał m.in. w oparciu o zeznania świadka K. M., których w żadnym zakresie nie zanegował (uzasadnienie Sądu Rejonowego k. 1276v/VII).
- biegła psycholog, która uczestniczyła w przesłuchaniu pokrzywdzonego na rozprawie w dniu 10 marca 2020 r., dodatkowo, po zapoznaniu się z aktami sprawy

oraz dokumentacją lekarską wydała opinię, w której sformułowała wniosek, iż „zdolności postrzegania, zapamiętywania i odtwarzania spostrzeżeń świadka E. L. nie budzą większych zastrzeżeń. Należy jednak pamiętać, że z racji wieku, przebytego udaru mózgu, a także wieloletniej intoksykacji alkoholowej, procesy poznawcze mogą być w pewnym stopniu zaburzone, zwłaszcza na etapie postrzegania i zapamiętywania" (k. 1216-1218/VII).

Jak zasadnie zauważył autor kasacji, to przewodniczący kieruje rozprawą i czuwa nad jej prawidłowym przebiegiem, bacząc, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy (art. 366 § 1 k.p.k.). Należy pamiętać, że kierowanie rozprawą to nie tylko czynności o charakterze porządkowym, ale także te, które polegają na czuwaniu nad prawidłowym przebiegiem postępowania dowodowego, tak aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy. Podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny bowiem stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne (art. 2 § 2 k.p.k.).

W świetle przedstawionych powyżej okoliczności przesłuchanie bezpośredniego świadka zdarzenia mogło doprowadzić do innych ustaleń niż te, że P. I. dopuścił się przestępstwa rozboju z pkt I.1 komparycji wyroku Sądu Rejonowego, tj. czynu z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Brak imienia świadka i dokładnego miejsca jego pobytu, nie dyskwalifikował tego dowodu jako niemożliwego do przeprowadzenia. Brakujące dane umożliwiające wezwanie świadka na rozprawę, jak zasadnie zauważył autor kasacji, Sąd mógł uzyskać od oskarżonego. Mógł również, stosownie do treści art. 396a § 1 k.p.k., wezwać oskarżyciela publicznego do ustalenia adresu świadka.

Aktualne pozostaje stanowisko Sądu Najwyższego przedstawione w wyroku z dnia 20 lipca 1987 r., że „W wypadku, gdy oskarżony nie przyznaje się do zarzucanego mu czynu i podaje okoliczności mogące świadczyć o jego niewinności, obowiązkiem organów prowadzących postępowanie przygotowawcze, jak i sądu rozpoznającego sprawę, jest dokładne sprawdzenie linii obrony oskarżonego i dopiero ocenienie tak zebranego materiału dowodowego, po przeanalizowaniu okoliczności przemawiających zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego

zgodnie z zasadą określoną w art. 3 § 1 i art. 4 § 1 k.p.k.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 1987 r., II KR 167/87, OSP 1988/3/70, Legalis numer 25928).

Mając na uwadze poczynione uwagi, uznać należy, że kontrola odwoławcza przeprowadzona w rozpoznawanej sprawie nie spełnia standardów określonych w art. 433 § 1 i 2 k.p.k., albowiem pomimo wymienionych wyżej okoliczności Sąd Okręgowy, niezależnie od treści zarzutu apelacyjnego, nie dostrzegł potrzeby uzupełnienia postępowania dowodowego z urzędu w celu poczynienia ustaleń faktycznych istotnych z punktu widzenia winy oskarżonego, co doprowadziło w konsekwencji do rażącej proceduralnej niesprawiedliwości orzeczenia. Uchybienie Sądu odwoławczego było nie tylko rażące, ale mogło mieć także istotny wpływ na treść orzeczenia, gdyż doprowadziło do skazania P. I. za popełnienie przestępstwa rozboju na osobie E. L. w sytuacji, gdy inicjatywa dowodowa w zakresie przypisanego mu czynu nie została wyczerpana.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w zakresie czynu z pkt 1 aktu oskarżenia, a przypisanego w pkt I.1 wyroku Sądu Rejonowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w B..

W toku ponowionego postępowania obowiązkiem Sądu będzie podjęcie inicjatywy dowodowej we wskazanym zakresie i wydanie stosownego rozstrzygnięcia po rozpoznaniu wniesionej apelacji, z uwzględnieniem wyników przeprowadzonego postępowania dowodowego i oceny dowodów w ich całokształcie.